

Rekommendation avseende digital tjänstgöring för ST-läkare inom allmänmedicin

Bakgrund

Digitala vårdmöten med ljud och bild används i ökande grad inom hälso- och sjukvården och kommer sannolikt att bli en självklar del av läkares arbets sätt i framtiden, såväl på sjukhus som i primärvården.

Därmed uppstår inom ST-utbildningen i allmänmedicin ett behov att lära sig att arbeta med digitala vårdmöten.

Jämfört med traditionella fysiska patientbesök saknar läkaren vid ett digitalt vårdmöte möjlighet till exempelvis palpation och auskultation. Viss, men begränsad, möjlighet till inspektion och icke-verbal kommunikation finns. Arbets sättet kräver att läkaren har kompetens att förhålla sig till dessa begränsningar och konsekvenserna av dessa för triagering, bedömning och uppföljning.

Användning av digitala vårdmöten kan uppdelas i olika ändamål/möjligheter:

Ett ändamål är uppföljning av för läkaren kända patienter, som möjliggör kontinuitet och kan vara ett komplement till fysiska besök eller ersättning av telefonkontakt.

Ett annat ändamål är digitala jourbesök, vilka erbjuds idag av olika onlinetjänster, både i privat och offentlig regi. Digitala jourbesök innebär i normalfallet besök av patienter som inte är kända för läkaren tidigare.

En validering av digitala vårdtjänster finns inte tillgänglig idag. Det finns fortfarande mycket oklarheter kring patientsäkerheten. I en tvåårig nationell tillsyn kommer IVO att fortsätta granska aktörer och vårdgivare som bedriver digitala vårdtjänster. Granskningen inriktas på att vården ska vara säker för patienten, kunskapsbaserad och ändamålsenlig.

Uppföljning av patienter på egen vårdcentral

Uppföljning av för läkaren kända patienter med digital teknik möjliggör kontinuitet och kan vara ett komplement till fysiska besök eller ersättning av telefonkontakt. Digitala vårdmöten ses som en positiv utveckling för den egna verksamheten och kompletterar befintliga arbetsmetoder. Samtidigt behöver metoden utvärderas ytterligare. I dagsläget synes det inga hinder för att ST-läkare använder sig av metoden om handledning av specialist i allmänmedicin finns tillgänglig.

Förutsättningar för digital jourtjänstgöring inom ST i Allmänmedicin

Läkarnas specialiseringstjänstgöring är en målstyrd utbildning. Digital jourtjänstgöring kan förmodligen bidra till att uppfylla vissa delmål, men det finns i nuläget ingen praxis från

Socialstyrelsen om godkännande. Enskilt delmål enligt målbe-skrivningen synes inte kunna uppfyllas genom vårdmöten med enbart digital teknik.

Digital jourtjänstgöring kan inte ersätta fysiska patientmöten där ST-läkaren använder alla sinnen för att göra bäst möjliga bedömningen av patienten, utan kan användas som komplement.

Digital jourtjänstgöring synes kunna utföras inom ramen för ST-utbildningen om förutsättningar enligt nedan är uppfyllda.

ST-utbildningen fullgörs genom tjänstgöring som läkare under handledning. Vid digital jourtjänstgöring krävs handledare som är specialist inom allmänmedicin, med kunskap om digitala jourmöten. Handledare ska finnas tillgänglig på den enheten (vårdcentral/digital jourcentral) där ST-läkaren arbetar med jourmöten. Digital jourtjänstgöring ställer ökade krav på kontinuerlig och snabb tillgänglighet till handledaren, då de digitala besöken är tydligt tidsbegränsade och behöver färdigställas helt inom den givna tidsramen.

ST-läkarens verksamhetschef värderar med hjälp av huvudhandledare och eventuellt studierektor när ST-läkaren har erforderlig kunskap och erfarenhet för att kunna arbeta med digital jourtjänstgöring. God erfarenhet krävs av traditionella fysiska patientbesök för att kunna förhålla sig till förutsättningar inom digital jourtjänstgöring. ST-läkare skall kunna arbeta relativt självständigt på en fysisk jourcentral. I regel bör ST-läkare vara i andra halvan av ST-tjänstgöringen.

Önskvärt är att ST-läkarens digitala jourtjänstgöring sker hos vårdgivaren där ST-läkaren har sin anställning.

I nuläget finns ingen praxis om digital jourtjänstgöring och i vilken omfattning det godkänns av Socialstyrelsen. Det synes rimligt att maximal godkänna handledd digital jourtjänstgöring för en tidsperiod av maximalt 2 månader inom ramen för ST allmänmedicin. Detta utifrån perspektivet att det är en arbetsform som tränger undan erfarenheter genom kontinuitet och fysiska patientmöten. Om tid för digital jourtjänstgöring tillgodoräknas inom ST bör motsvarande tjänstgöring med hand-läggning av patientbesök utav mer akut karaktär minskas för att inte undantränga erfarenheter genom att följa patienter med sjukdomar av kronisk karaktär över tid.

Nätverksmöte Studierektorer SFAM Borås 2019-05-08

genom Micael Elmersson, Marjo Berkhout ST-studierektorer Skaraborg VGR

Tagits upp under SFAMS utbildningsrådsmöte 230825 och anses gälla fortfarande